

Rutiner vid olycka, tillbud och avvikelse

Versionsinfo:

Ny blankett för Rapport Tillbud Olycka

I och med detta dokument upphör alla tidigare regler om olycka, tillbud eller avvikelse att gälla inom Kalmar Veterantågs verksamhet.

Tabell över versionsförändringar:

Ver	Kommentar	Handläggare/Granskare	Fastställd av	Datum
1r	Grundutgåva, remiss 1	Stefan Blomstrand/	Styrelsen	2012-08-19
1	Grundutgåva	Stefan Blomstrand/	Styrelsen	2012-08-23
2	Dokumentsystemets införande	Stefan Blomstrand/	Styrelsen	2013-04-30
3	Regler om låsta vestibuldörrar	Stefan Blomstrand/	Styrelsen	2013-09-19
4	Uppdateringar av larmnr	Stefan Blomstrand/	Styrelsen	2014-03-17
5	Ändrat telnr för operativ arbetsledning	Thina Rydell/Sten-Olof Schöllin	Styrelsen	2014-06-23
6	Nytt dokumentssystem	Thina Rydell/Björn Klingberg	Styrelsen	2016-03-09
7	Ny blankett för RapportTillbudOlycka	Thina Rydell/Stefan Åhman	Styrelsen	2017-11-27

Innehållsförteckning:

Rutiner vid olycka, tillbud och avvikelse.....	1
Tabell över versionsförändringar:	2
Innehållsförteckning:Innehåll.....	2
Inledning.....	3
1. Anmälan om olycka eller tillbud.....	3
2. Anmälan om avvikelse.....	4
3. Utredning.....	4
3.1 RAPPORT FRÅN INBLANDAD PERSONAL (P-RAPPORT)	4
3.2 UTREDNINGSMAN	4
3.3 UTREDNINGSRAPPORT (U-RAPPORT).....	4
3.4 FÖRENKLAD UTREDNINGSRAPPORT (FU-RAPPORT)	5
3.5 BESLUT OM ÅTGÄRDER	5
ÅRLIG SAMMANSTÄLLNING AV UTREDNINGSRAPPORTER	5
4. Åtgärder på olycksplats	5
5. Evakuering	6
6. Låsta vestibuldörrar.....	6

Inledning

Detta dokument beskriver KV hantering av olyckor, tillbud och trafiksäkerhetsrelaterade avvikelser med järnvägsfordon. De krav på bland annat rapportering och utredning som ställs i detta dokument utgör en viktig del i verksamhetens säkerhetsstyrning.

I vissa fall finns krav från samhället på utredningar av olyckor, tillbud och avvikelser. När en undersökning genomförs enligt lagen eller förordningen om undersökning av olyckor är antingen Statens Haverikommission eller Transportstyrelsen ansvarig myndighet. Härutöver kan, oavsett händelsens art och oavsett andra utredningar av samma händelse, polisen genomföra en egen undersökning.

Alla olyckor och tillbud till olyckor som sker inom Kalmar Veterantågs verksamhet ska rapporteras och utredas. Därutöver ska avvikelser rapporteras för att kunna fånga upp systemfel, oklarheter, brister eller vad som skulle kunna bli ett tillbud eller en olycka.

Den verksamhetsansvarige för säkerhet ansvarar för att övergripande rutiner för olyckor, tillbud till olyckor samt trafiksäkerhetsrelaterade avvikelser upprättas och underhålls.

1. Anmälan om olycka eller tillbud

Som stöd för anmälan om olycka eller tillbud finns checklistor för inblandade parter.

Anmälan om inträffad händelse ska ske av föraren eller ombordansvarig om föraren inte kan utföra larmningen enligt nedanstående förteckning:

- Ursårning
- Sammanstötning med tåg, spärrfärd eller växling
- Person blivit allvarligt skadad eller dödad
- Brand i fordon
- Om miljöpåverkan kan befaras
- Stora materiella skador
- Händelser som antas bli uppmärksammade av media
- Påkört djur (björn, lo, örn, älg, hjort, rådjur, mufflonfår eller större husdjur)

Anmälan görs på Trafikverkets spår i första hand till tågklararen, därefter även till operativ arbetsledning. Avvikelsen rapporteras på BI-120-2-RapportTillbudOlycka som finns på KV system <http://kalmar.veterantåg.se/downloads/Blanketter/BI-120-2--RapportTillbudOlycka.pdf>

Tågklararen nås via MobiSir på telnr: **1200** (lokal) eller **1300** (fjärr).
Operativ arbetsledning nås på telnr: **0723-113 304**.

Tillbud till ovanstående, tillbud där det kan befaras att trafikledningens personal har varit vållande samt övriga trafiksäkerhetsrelaterade avvikelser inklusive större tågförsening än 10 minuter rapporteras skriftligt till den säkerhetsansvarige på blankett som ovan.

Anmälan till SOS Alarm, polismyndighet, miljömyndighet och arbetsmiljöinspektionen tågklararen eller operativ arbetsledning som tar emot anmälan enligt ovan svarar för larmning till samhällets räddningstjänst.

ANMÄLAN TILL TRANSPORTSTYRELSEN

Operativ arbetsledning svarar för larmning till Transportstyrelsens telefonberedskap på i första hand telnr **0771-510 920** och i andra hand telnr **0746-463 185**.

2. Anmälan om avvikelse

KV system <http://kalmar.veterantåg.se>

under fliken Skadeanmälan ska användas vid rapportering när personal upptäcker skada eller felaktighet på fordon. För övrigt ska [BI-120-2--RapportTillbudOlycka.pdf](#) användas.

- Personal upptäcker skador eller felaktigheter under resa.
- Den som upptäcker avvikelse i ett dokument eller utfört arbete.
- Den som upptäcker fel på infrastruktur, efter att ha anmält avvikelsen till tågklararen.

Upptäcks fordonsfel som kan påverka trafiksäkerheten ska operativ arbetsledning genast kontaktas för beslut om åtgärd, samt rapport enligt ovanstående.

3. Utredning

Den verksamhetsansvarige för säkerhet ska alltid göra en intern utredning oavsett eventuella utredningsinsatser från myndigheternas sida. Andra intressenter i en inträffad händelse kan samtidigt bedriva en parallell utredning. Samverkan mellan berörda parter ska eftersträvas om detta inte påverkar opartiskheten i utredningen.

Syftet är att i första hand samla in erfarenheter för att genom ändrade regelverk, förbättrad utbildning, ny teknik eller på annat sätt förebygga att liknande händelser inträffar på nytt.

Den verksamhetsansvarige för säkerhet är utredningsansvarig och ska tillse att alla olyckor och tillbud till olyckor utreds på ett tillfredsställande sätt.

3.1 RAPPORT FRÅN INBLANDAD PERSONAL (P-RAPPORT)

Förare, avgångssignalare, ombordansvarig eller tillsyningsman ska i den mån de varit inblandade i olycka eller tillbud till olycka, skriftligen inom 10 dagar redogöra för händelseförloppet. Rapporten, som lämnas via KV system – Skadeanmälan och ska innehålla uppgift om:

- När och var olyckan/tillbudet/händelsen inträffade
- Syftet med färden, för tåg anges tågnummer
- Vilka som tjänstgjorde
- Vad som inträffade
- Hur man agerade efter olyckan/tillbudet

3.2 UTREDNINGSMAN

Den verksamhetsansvarige för säkerhet har rätt att utse utredningsman för uppdraget. Uppdraget som utredningsman är personligt och kan inte överlåtas åt någon annan utan medgivande från den verksamhetsansvarige för säkerhet. Utredningsmannen ska ha god kännedom om verksamheten inom KV samt dokumenterad erfarenhet inom aktuellt utredningsområde.

3.3 UTREDNINGSRAPPORT (U-RAPPORT)

För olyckor och tillbud ska en fullständig utredning göras om någon dödats eller skadats, när brister i säkerhetssystemet upptäckts eller om händelsen har medfört kostnader på mer än 100 000 kr.

En fullständig utredningsrapport ska vara utförd senast tre månader efter att händelsen inträffade.

Om inte utredningen kan vara avslutad inom denna tid ska den verksamhetsansvarige för säkerhet underrättas. Samtidigt ska besked lämnas om när utredningen beräknas vara avslutad.

En fullständig utredningsrapport ska innehålla följande delar:

- Sammanfattning
- Faktabeskrivning (personal, fordon, vittnen, bana/signal, väder)
- Skador (personer, fordon, bana/signal, omgivning)
- Vittnesupplysningar (inblandad personal, privatpersoner)
- Analys och slutsats (värdering av fakta mm)

- Olycksorsak (utredarens uppfattning)
- Vidtagna åtgärder och förslag till åtgärder
- Kostnader (alla kostnader relaterade till olyckan)

3.4 FÖRENKLAD UTREDNINGSRAPPORT (FU-RAPPORT)

För olyckor och tillbud som inte kräver en fullständig utredning enligt ovan räcker det att en förenklad utredning genomförs, såvida inte den verksamhetsansvarige för säkerhets skull beslutar om annat.

En förenklad utredningsrapport bör vara slutförd senast en månad efter att händelsen inträffade. Om inte utredningen kan vara avslutad inom denna tid ska den verksamhetsansvarige för säkerhets underrättas. Samtidigt kan besked lämnas om när utredningen beräknas vara klar.

En förenklad utredningsrapport ska innehålla följande delar:

Händelsen (beskrivning, tidpunkt, plats, fordon, personal)

Skador (personer, anläggning, övrigt)

Utredningsresultat (orsak mm)

Vidtagna åtgärder och föreslagna åtgärder

Kostnader (alla kostnader relaterade till olyckan)

3.5 BESLUT OM ÅTGÄRDER

Efter avslutad utredning ska den verksamhetsansvarige för säkerhet presentera utredningen för styrelsen som har att bedöma behovet av korrigerade och/eller förebyggande åtgärder utifrån utredarens slutsats och rekommendation. Aktuell huvudfunktionär ansvarar för att beslutade åtgärder blir genomförda.

ÅRLIG SAMMANSTÄLLNING AV UTREDNINGSRAPPORTER

En gång per år ska den verksamhetsansvarige för säkerhet sända rapport till Transportstyrelsen med uppgifter om föregående års olyckor och tillbud, samt orsaker till dessa. Transportstyrelsen tilldelar verksamhetsutövare blanketter för detta.

Trafiksäkerhetsrapporten ska dessutom föredras på nästkommande styrelsemöte. Personal i säkerhetstjänst informeras om rapportens innehåll vid den årliga personalträffen.

4. Åtgärder på olycksplats

Olycksplats ska vid behov omedelbart bevakas för att förhindra att ett spår efter händelseförloppet eller fynd på platsen försvinner eller förstörs. Innan bevakning i förekommande fall hunnit ordnas genom olycksplatsansvarigs försorg åligger det personal på platsen att bevaka att inga spår utplånas.

Den olycksplatsansvarige eller av operativ arbetsledning utsedd person ska svara för en faktainsamling, där följande punkter ska beaktas:

- Fotografera och dokumentera händelsen och platsen
- Notera plats, tid och datum för händelsen
- Notera antal och om möjligt vilka personer som är inblandade
- Notera andra uppgifter av vikt, till exempel väderlek mm
- Rapporten ska snarast möjligt skickas till säkerhetsansvarig.

Sedan röjningsmedgivande lämnats får löp- eller trafikdugliga fordon flyttas eller godkännande av från fordonsansvarig eller av denne utsedd besiktningsman. Fordon som ej är löpdugliga ska bärgas av godkänd bärgningsentreprenör.

5. Evakuering

Föraren är normalt ansvarig vid evakuering. Om ombordpersonal anser att föraren på grund av den inträffade händelsen inte är i stånd att genomföra evakueringen ska förarens uppgifter tas över av någon annan i personalen, i första hand den ombordansvarige.

Föraren på resandetåg (tillsyningsmannen vid spärrfärd med resande) ska medföra blankett 28, som används som checklista vid evakuering. Ifylld blankett 28 bifogas rapport om avvikelse.

Ombordansvarig svarar för att informera resenärerna om hur evakueringen ska gå till samt risken att intilliggande spår trafikeras av tåg under evakueringen. Efter evakueringen svarar ombordansvarig för att alla resenärer lämnat spårområdet innan besked lämnas till föraren att evakuering är utförd. Först härefter får föraren lämna besked till tågklararen att evakueringen är avslutad.

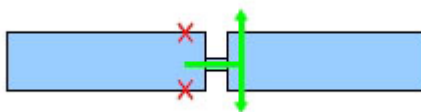
All behörig personal på tåget ska gemensamt och i möjlig omfattning verka för att olycka på grund av skadad elledning förebyggs.

6. Låsta vestibuldörrar

I varje vagnsände ska det finnas möjlighet för passagerare att kunna ta sig ut vid en eventuell olycka. Om dörrförreglingen är ur funktion eller saknas, eller om fel uppstår på vestibuldörr så att denna måste låsas, ska nedanstående regler beaktas.

Låst(a) dörr(ar)

En eller två sidodörrar i samma vestibul, vagnen går inne i tåget.

Åtgärd

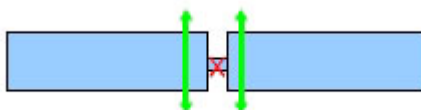
Utrymning ska kunna ske via genomgång till nästa vagns närmaste vestibul där båda sidodörrarna ej är låsta.

En eller två sidodörrar i samma vestibul, vagnen går först eller sist i tåget.

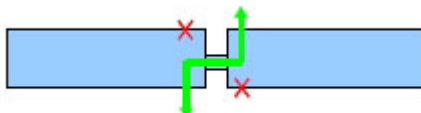
Utrymning ska kunna ske med (plomberad) nyckel som finns i vestibulen.

Genomgången mellan två vagnar

Utrymning ska ske genom sidodörrarna i resp. vestibul. Obs! säkerhetspersonal ska befinna sig i varje del av tågsättet.

En sidodörr på ena vagnens ena sida och en sidodörr på andra vagnens andra sida

Utrymning ska kunna ske via genomgång till nästa vagns närmaste vestibul där motstående dörr ej är låst.

Om ovanstående inte är uppfyllt, och nyckelförsedd vakt inte kan befinna sig i aktuell vestibul måste vagnen låsas och resande får ej uppehålla sig i den annat än kortvarigt och i samband med att personal finns i vagnen.